

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

OTSUS

19.08.2013.a nr 5.1-5/13-034

Koondumisele nr 20/2013 Royal Unibrew A/S / Oy Hartwall Ab loa andmine

Koondumine

18.07.2013.a esitas Royal Unibrew A/S (edaspidi Royal Unibrew) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Royal Unibrew ja Heineken International B.V. (edaspidi Heineken) 11.07.2013.a aktsiate ostumüügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab Royal Unibrew Heinekenilt 100%-ilise osaluse äriühingus Oy Hartwall Ab (edaspidi Hartwall).

Tehingu tulemusena kuulub Hartwall koondumise teate esitanud äriühingu Royal Unibrew valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 18.07.2013.a ülnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Royal Unibrew ja Hartwall.

Royal Unibrew (registrikood CVR41956712) on Taanis registreeritud äriühing.

Royal Unibrew põhitegevuseks on õlu, siidri, karastusjookide, mahlade ja mineraalvee tootmine ja müük. Royal Unibrew on Taani suuruselt teine õlletootja ning tema tuntumate kaubamärkide hulka kuuluvad Royal, Faxe, Ceres ja Albani õlled. Oma toodete müügi edendamiseks Eestis asutas Royal Unibrew 2012.a detsembris Eestis tütarettevõtja OÜ Royal Unibrew Eesti.

Hartwall (registrikood 0213454-7) on Soomes registreeritud äriühing, mille üle omab koondumise eelselt valitsevat mõju Hollandis registreeritud äriühing Heineken.

Hartwalli põhitegevuseks on karastusjookide, mineraalvee, õlu ja siidri tootmine ja müük. Hartwalli grupi tuntumate kaubamärkide hulka kuuluvad Jaffa ja Pommac karastusjoogid, Novelle ja Hartwall Vichy mineraalveed, ED energiajoogid, Karjala ja lapin Kulta õlud, Upcider siidrid ja Otto segujoogid.

Hartwallil ei ole Eestis tütarettevõtjat ega esindust, kuid Hartwall müüb oma toodangut mitmetele Eesti hulgimüüjatele ja muudele ettevõtjatele. Koondumise teate kohaselt moodustab olulise osa Hartwalli müügist Eestisse müük laevandusega tegelevatele ettevõtjatele müügiks laevadel.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Ettevõtjate 2012.a käive Eestis oli kokku üle 6 391 200 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 1 917 350 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise teate kohaselt tegelevad nii Royal Unibrew kui ka Hartwall õlu, siidri, karastusjookide, villitud segujookide ning mineraalvee tootmise ja müügiga. Eestis koondumise osalised tootmist ei oma ning horisontaalne kattuvus tekib nimetatud jookide maaletoomise ja edasimüügi osas.

Lähtudes Euroopa Komisjoni eelnevast praktikast¹, tekib koondumise teate kohaselt horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel Eestis alljärgnevate kaubaturgude osas:

- Õlle maaletoomise ja edasimüügi kaubaturg.
- Siidri maaletoomise ja edasimüügi kaubaturg.
- Villitud segujookide (ready-to-drink) maaletoomise ja edasimüügi kaubaturg, mis hõlmab valmissegatud ning pudelitesse või purkidesse villitud alkohoolseid segujooke.
- Karastusjookide maaletoomise ja edasimüügi kaubaturg, mis hõlmab alkoholi mittesisaldavaid gaseeritud magusaid jooke.

¹ Juhtum nr COMP/M.3182 *Scottish & Newcastle / HP Bulmer*

- Villitud vee maaletoomise ja edasimüügi kaubaturg, mis hõlmab gaseeritud, gaseerimata ja maitsestatud pudelitesse villitud vett.

Koondumise osalised tegelevad küll eelpool nimetatud jookide maaletoomise ja edasimüügi, kuid koondumise osaliste tooted konkureerivad Eestis nii edasimüügi kui ka jaemüügi tasandil teiste imporditud ning Eestis toodetud jookidega. Käesoleva koondumise puhul aktsepteerib Konkurentsiamet koondumise osaliste seisukohta, et konkurentsiolukorra analüüsimisel on otstarbekas kasutada andmeid ettevõtjate turuosade kohta jaemüügitasandil, kuivõrd vastavad andmed on kättesaadavad ning samas näitavad toodete reaalselt müüki lõpptarbijatele.

Kuna käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda õlle, siidri, villitud segujookide, karastusjookide ja villitud vee maaletoomise ja edasimüügi valdkonnas mistahes kaubaturu määratluse korral, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine käesoleva koondumise puhul vajalik.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Koondumise teate kohaselt oli koondumise osaliste hinnangul, tuginedes muu hulgas Nielsen ja TNS Emori andmetele², õlle jaemüügi kaubaturul 2012.a Royal Unibrew turuosa [0-5]% ja Hartwalli turuosa [0-5]%, siidri jaemüügi kaubaturul 2012.a Royal Unibrew turuosa [0-5]% ja Hartwalli turuosa [5-10]%, villitud segujookide jaemüügi kaubaturul Royal Unibrew turuosa u [0-5]% ja Hartwalli turuosa [20-30]%, karastusjookide jaemüügi kaubaturul 2012.a Royal Unibrew turuosa [0-5]% ja Hartwalli turuosa [0-5]% ning villitud vee jaemüügi kaubaturul 2012.a Royal Unibrew turuosa [0-5]% ja Hartwalli turuosa [0-5]%.

Koondumise osaliste turuosad kokku õlle jaemüügi kaubaturul Eestis 2012.a olid [0-5]%, siidri jaemüügi kaubaturul Eestis 2012.a [5-10]%, villitud segujookide jaemüügi kaubaturul Eestis 2012.a [20-30]%, karastusjookide jaemüügi kaubaturul Eestis 2012.a [0-5]% ning villitud vee jaemüügi kaubaturul Eestis 2012.a [0-5]%.

Seega õlle, siidri, karastusjookide ja villitud vee jaemüügi (ning ka maaletoomise ja edasimüügi) puhul ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega. Villitud segujookide jaemüügi (ning ka maaletoomise ja edasimüügi puhul) on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega, samas on ühe koondumise osalise turuosa nimetatud kaubaturul marginaalne.

Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

² Nielsen ja TNS Emori turu-uuring ja TNS Emori turu-ülevalde „Alkoholiturg 2012. aasta“.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste turuosad kokku, lähtudes toodete müügist jaemüügitasandil Eestis 2012.a, moodustasid õlle osas [0-5]%, siidri osas [5-10]%, villitud segujookide osas [20-30]%, karastusjookide osas [0-5]% ning villitud vee osas [0-5]%.

Koondumise teate kohaselt tegutseb nimetatud kaubaturgudel mitmeid ettevõtjaid, suuremate konkurentidena on nimetatud Saku Õlletehase Aktsiaselts (turuosa õlle müügil [30-40]%, siidri müügil [40-50]% ja villitud segujookide müügil [30-40]%), Aktsiaselts A. Le Coq (turuosa õlle müügil [30-40]%, siidri müügil [30-40]%, villitud segujookide müügil [50-60]%, karastusjookide müügil [20-30]%, villitud vee müügil [10-20]%), Aktsiaselts Coca-Cola HBC Eesti (turuosa karastusjookide müügil [40-50]%) ning Aktsiaselts Värskas Vesi (turuosa viilitud vee müügil [20-30]%).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba Royal Unibrew A/S ja Oy Hartwall Ab koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 19.08.2013.a otsuse nr 5.1-5/13-034 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Külliki Lugenberg/ 21.08.2013.a